

Republika Hrvatska
Županijski sud u Splitu
Split, Gundulićeva 29a

Poslovni broj: Gž-147/2019-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

R J E Š E N J E

Županijski sud u Splitu, kao drugostupanjski sud, u vijeću sastavljenom od sudaca ovog suda i to Nediljke Radić, kao predsjednice vijeća, te Miha Mratovića (suca izvjestitelja) i Ivica Botice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M. R.-W., OIB: ... iz R., zastupane po punomoćnicima mr. sc. D. K. i D. K., odvjetnicima u L., protiv tuženika W. P., OIB: ..., iz Z., zastupanoga po punomoćniku M. K., odvjetniku u Z., radi utvrđenja ništetnosti ugovora o kupoprodaji, odlučujući o tuženikovoju žalbi protiv presude Općinskog suda u Koprivnici od 30. kolovoza 2018. pod poslovnim brojem P-422/15, u sjednici vijeća održanoj 25. travnja 2019.

r i j e š i o j e

1. Ukida se prvostupanjska presuda, u dijelu kojim je prihvaćen tužbeni zahtjev (točka I., II. i IV. izreke prvostupanjske presude), te se predmet u navedenom dijelu vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Prvostupanjskim sud donio je presudu koja u izreci glasi:

I. Utvrđuje se da je Ugovor o kupoprodaji od 13.06.2014. zaključen između OMH R. d.o.o., OIB: ..., K. koga zastupa direktor B. A. F., kao prodavatelja, i V. P., OIB: ..., Z., sada, Z., koga zastupa direktor S. L. V., kao kupca (u daljnjem tekstu: Ugovor o kupoprodaji) ništetan, nedopušten i protuzakonit.

II. Nalaže se Općinskom sudu u Koprivnici, Zemljišnoknjižnom odjelu, uspostava zemljišnoknjižno stanja na način da se briše pravo vlasništva s imena V. P. d.o.o. OIB: ..., Z., sada, Z., na nekretninama upisanim u zk. ul. br. 1462 k.o. R., čkbr. 420 stambena zgrada, sa 133 m², gospodarska zgrada sa 105 m², gospodarska zgrada kbr. 28a/I sa 387 m², voćnjak sa 1633 m², pašnjak sa 85 m², cesta sa 275 m², dvorište sa 2857 m², ukupne površine 5475 m².

III. Odbija se dio tužbenog zahtjeva tužiteljice M. R.-W. koji glasi:

"Dopušta se uknjižba prava vlasništva u 1/1 dijela od cijelih nekretnina upisanih u zk. ul. br. 1462 k.o. R., sa 133 m², gospodarska zgrada sa 105 m², gospodarska zgrada kbr.

28a/I sa 387 m², voćnjak sa 1633 m², pašnjak sa 85 m², cesta sa 275 m², dvorište sa 2857 m², ukupne površine 5475 m² u zemljišnim knjigama na ime i korist M. R.-W., OIB: ..., R."

IV. Nalaže se tuženiku da tužiteljici naknadi parnični trošak ovog postupka u iznosu od 45.937,50 kn zajedno sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana objave presude 30. kolovoza 2018. pa do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, u roku od 15 dana.

Protiv prvostupanjske presude pravovremeno se žali tuženik osporavajući presudu u dijelu u kojem je prihvaćen tužbeni zahtjev (točka I., II. i IV. izreke prvostupanjske presude) zbog svih žalbenih razloga propisanih odredbom članka 353. stavak 1. Zakona o parničnom postupku (dalje: ZPP - "Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13).

Tuženik u žalbi predlaže da se presuda preinači i odbije tužbeni zahtjev ili podredno da se presuda u osporenom dijelu ukine, te predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Tužiteljica nije podnijela odgovor na žalbu.

Nakon što je presuda ispitana na temelju odredbe članka 365. stavak 2. ZPP-a odlučeno je kao u izreci.

Predmet postupka između stranaka jest zahtjev tužiteljice za utvrđenje ništetnim ugovora o kupoprodaji zaključenim između O. R. d.o.o. kao prodavatelja i tuženika kao kupca. Ujedno tužiteljica zahtjeva da se uspostavi ranije zemljišnoknjižno stanje na način da se izbriše pravo vlasništva s imena tuženika.

Prvostupanjski sud prihvatio je tužbeni zahtjev jer je utvrdio kako su zaista i prodavatelj O. R. i tuženik bili nesavjesne osobe koje su dobro znale da je tužiteljica već ishodila presudu kojom utvrđuje ništetnim ugovor o kupoprodaji kojim je predmetne nekretnine prodala O. R. d.o.o., te je stoga prvostupanjski sud pozivom na odredbe članka 273. i 322. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15 - dalje u tekstu ZOO) prihvatio tužbeni zahtjev, jer je utvrdio da je predmetni kupoprodajni ugovor prividno zaključen s ciljem da se onemogući tužiteljicu da vrati nekretninu koja je bila predmet ranijeg ugovora o kupoprodaji zaključenog između tužiteljice i trgovačkog društva O. R. d.o.o.

Zaključci prvostupanjskog suda su u cijelosti pravilni, utemeljeni na pravilno i potpuno utvrđenom činjeničnom stanju i ovaj sud ih u cijelosti prihvaća, te smatra da je tuženikova žalba inače pravno neutemeljena, pa se odluka ovog suda dalje glede pravnog odnosa i razrješenja pravnog odnosa neće obrazlagati u smislu odredbe članka 375. st. 5. ZPP-a.

Međutim, prvostupanjski sud je počinio apsolutno bitnu povredu postupka propisanu odredbom članka 354. stavak 2. točka 8. ZPP-a, a na koju povredu ovaj sud pazi po službenoj dužnosti u smislu odredbe članka 365. st. 2. ZPP-a.

Naime, tužiteljica zahtjeva utvrđenje ništetnosti pravnog posla zaključenog između dvije osobe, i to tuženika, te treće osobe O. R. d.o.o.

Odredbom članka 201. ZPP-a propisano je ako se prema zakonu ili zbog prirode pravnog odnosa spor može riješiti samo na jednak način prema svim suparničarima (jedinствени suparničari) smatraju se oni kao jedna parnična stranka, tako da se u slučaju ako pojedini suparničari propuste koju parničnu radnju učinak parničnih radnji što su ih poduzeli drugi suparničari proteže i na one koji te radnje nisu poduzeli.

Odredba članka 201. ZPP-a predstavlja primjer tzv. zakonske fikcije ("fictio legis"), odnosno radi se o pretpostavci koju zakon uzima kao da postoji makar je u stvari nema.

Ugovorne stranke iz ugovara čije se traži utvrđenje ništetnim jesu jedinствени i nužni suparničari, te je zakonska fikcija da se isti smatraju jednom strankom, a što znači da je u ovom konkretnom slučaju da bi tužba bila uredna bilo potrebno obuhvatiti obje ugovorne strane, neovisno o pravnom statusu trgovačkog društva OMH R. d.o.o., u smislu odredaba članaka 437. i 438 Stečajnog zakona ("Narodne novine" broj 71/15 i 104/17) s obzirom da O. R. d.o.o. i tuženik imaju položaj nužnih jedinствених suparničara u smislu odredbe članka 201. ZPP-a to svi nužni suparničari nisu bili obuhvaćeni tužbom, pa se tužba smatra neurednom.

Stoga će prvostupanjski sud pozivom na odredbu članka 109. ZPP-a vratiti tužbu tužiteljici na ispravak jer su pravila postupka u slučaju ovakve postupovne zajednice naložena nužnošću da spor bude riješen samo jednom presudom koja će glasiti podjednako prema svim suparničarima.

Za ukazati je prvostupanjskom sudu, a i strankama da u slučaju ne postupanja tužitelja i neobuhvaćanja svih nužnih suparničara da tužbu treba odbaciti, a u slučaju da tužiteljica postupi po uputi suda, onda se ne radi o nikakvom subjektivnom proširenju tužbe, već o ispravku tužbe kojem se dosad označeni tuženik ne može protiviti, a i pravomoćnost presude u dijelu kojim je odbijen zahtjev za uknjižbu prava vlasništva tužiteljice ne predstavlja zapreku za postavljanje ponovno takvog zahtjeva jer će sada činjenično pravni supstrat biti drukčiji.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci.

U Splitu 25. travnja 2019.

Predsjednica vijeća:
Nediljka Radić, v.r.